

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

**ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ПРИ ОДЕСЬКОМУ ІНСТИТУТІ
ПрАТ «ВНЗ «МАУП»**

Циклова комісія з менеджменту

Затверджую:

Директор Фахового коледжу при
Одеському інституті ПрАТ «ВНЗ
«МАУП»

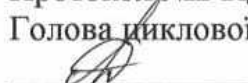

Ольга ЖОВНЯК
2026 р.

Схвалено

на засіданні циклової комісії з
менеджменту

Протокол №2 від «24» лютого 2026р.
Голова циклової комісії

 Олена МІНАКОВА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи державного регулювання економіки

Спеціальність

D3 Менеджмент

Освітньо-професійний ступінь

фаховий молодший бакалавр

Освітньо-професійної програми

«Менеджмент»

Одеса 2026

Розробник(-и) силябусу навчальної дисципліни:

Жовняк Ольга Вікторівна – викладач циклової комісії з менеджменту

(підпис)

Викладач:

Жовняк Ольга Вікторівна - викладач циклової комісії з менеджменту

(підпис)

Силабус розглянуто на засіданні циклової комісії з менеджменту

Протокол № 2 від «24» лютого 2026 р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва дисципліни	Основи державного регулювання економіки
Шифр(и) та назва(ви) спеціальності(стей)	<u>D3 Менеджмент</u>
Освітньо-професійний ступінь	<u>Фаховий молодший бакалавр</u>
Статус дисципліни	<i>обов'язкова</i>
Кількість кредитів і годин	<i>6 кредити/180 год Лекції: 42 години Семінарські/практичні заняття: 38 годин Самостійна робота: 100 годин</i>
Терміни вивчення дисципліни	<i>V семестр</i>
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	Екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	https://odessa.maup.com.ua/pro-koledj/obovjazkovi-osvitni-komponenti-opp-menedzhment/

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

П.І.Б. викладача	Жовняк Ольга Вікторівна
Кваліфікаційна категорія	спеціаліст
Посада	викладач циклової комісії з менеджменту
Дисципліни, які викладає викладач	Економіка підприємства Організація виробництва
Контактна інформація викладача	
Е-mail:	olkuzya80@ukr.net
Контактний телефон	
Телефон циклової комісії (зовнішній, за наявності)	(048) 723-23-21
Портфоліо викладача на сайті циклової комісії/коледжу (за наявності)	https://odessa.maup.com.ua/zhovnjak-ov/

Анотація курсу. Курс спрямований на формування у здобувачів знань про сутність, принципи та інструменти державного впливу на економічні процеси. У межах дисципліни розглядаються основні напрями економічної політики держави, методи регулювання діяльності суб'єктів господарювання, а також механізми забезпечення економічної стабільності, розвитку підприємництва та підвищення ефективності функціонування національної економіки.

Предметом вивчення є сукупність теоретичних знань, методологічних підходів та практичних інструментів державного впливу на економічні процеси та діяльність суб'єктів господарювання. Курс охоплює вивчення сутності, принципів і функцій державного регулювання економіки, механізмів формування та реалізації економічної політики, а також методів і важелів державного впливу на розвиток національної економіки. Особлива увага приділяється аналізу інструментів макроекономічного регулювання, державній підтримці

підприємництва, антимонопольній політиці, податковому та бюджетному регулюванню, а також ролі державних інституцій у забезпеченні економічної стабільності, соціально-економічного розвитку та ефективного функціонування ринкової економіки.

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів системи знань про сутність, принципи та механізми державного регулювання економіки, розуміння ролі держави у забезпеченні стабільного соціально-економічного розвитку та ефективного функціонування ринкової системи.

Завдання: полягають у забезпеченні розуміння сутності, принципів та інструментів державного регулювання економіки, а також формуванні у здобувачів освіти здатності аналізувати вплив державної політики на соціально-економічний розвиток та діяльність суб'єктів господарювання. Особлива увага приділяється розвитку вмінь аналізувати інструменти макроекономічного регулювання, оцінювати ефективність державних програм і регуляторних рішень, досліджувати вплив податкової, бюджетної, грошово-кредитної та антимонопольної політики на розвиток підприємництва та економіки загалом. У результаті вивчення дисципліни здобувачі набувають практичних навичок застосування економічного аналізу для оцінки державного впливу на ринкові процеси, розуміння сучасних підходів до формування та реалізації державної економічної політики, а також здатності використовувати отримані знання для обґрунтування управлінських та економічних рішень.

Постреквізити навчальної дисципліни. Знання та уміння, набуті студентами в процесі вивчення навчальної дисципліни «Основи державного регулювання економіки», забезпечують успішне засвоєння інших дисциплін, орієнтованих на формування професійних компетентностей, зокрема: «Податкова система», «Соціально-трудова відносина та зайнятість» та інших.

Засвоєння змісту навчальної дисципліни:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК1. Розуміння принципів і норм права та використання їх у професійній діяльності.

СК2. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК3. Здатність застосовувати знання теорії і практики менеджменту для вирішення типових спеціалізованих задач професійної діяльності.

СК9. Здатність проводити економічні розрахунки.

Результати навчання:

РН1. Знати свої права, як члена суспільства, цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

РН4. Застосовувати правові норми, норми з охорони праці, безпеки життєдіяльності у професійній діяльності.

РН7. Розв'язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності.

РН11. Здійснювати пошук, збирання, оброблення й аналізування інформації у професійній діяльності.

РН14. Визначати основні економічні показники підприємства (підрозділу) для підвищення ефективності діяльності.

Зміст дисципліни

Курс складається з двох змістових модулів:

1. Теоретико-методологічні основи державного регулювання економіки.
2. Інструменти та механізми державного регулювання економічних процесів.

Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні основи державного регулювання економіки

- Тема 1. Сутність та необхідність державного регулювання економіки.
- Тема 2. Теоретичні основи державного втручання в економіку.
- Тема 3. Суб'єкти та об'єкти державного регулювання економіки.
- Тема 4. Принципи, методи та інструменти державного регулювання економіки.
- Тема 5. Правове забезпечення державного регулювання економіки.
- Тема 6. Державна економічна політика та її основні напрями.
- Тема 7. Антимонопольна політика та регулювання конкуренції.
- Тема 8. Державне регулювання підприємницької діяльності.

Змістовний модуль 2. Інструменти та механізми державного регулювання економічних процесів

- Тема 9. Податкове регулювання економіки.
- Тема 10. Бюджетна політика та її роль у державному регулюванні.
- Тема 11. Грошово-кредитна політика держави.
- Тема 12. Державне регулювання інвестиційної діяльності.
- Тема 13. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
- Тема 14. Державне регулювання соціально-економічного розвитку.
- Тема 15. Сучасні виклики державного регулювання економіки.

Тематика практичних занять

1. Аналіз ролі держави у регулюванні економічних процесів.
2. Порівняльний аналіз економічних моделей державного регулювання.
3. Дослідження функцій та повноважень державних органів у сфері економіки.
4. Аналіз методів державного впливу на економічну діяльність підприємств.
5. Оцінка нормативно-правових механізмів державного регулювання економіки.
6. Дослідження напрямів державної економічної політики.
7. Аналіз антимонопольної політики та її впливу на конкурентне середовище.
8. Державна підтримка підприємництва та розвиток малого і середнього бізнесу.
9. Аналіз податкової системи та її впливу на економічний розвиток.
10. Роль державного бюджету у фінансуванні соціально-економічних програм.
11. Дослідження грошово-кредитної політики та її впливу на економіку.
12. Аналіз державної інвестиційної політики.
13. Оцінка державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Технічне обладнання/програмне забезпечення – мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення аудиторних та семінарських/практичних занять, доступ здобувачів до Інтернету.

Форми та методи контролю.

Форми контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

- поточний контроль,
- виконання самостійної роботи (індивідуального завдання),
- підсумковий (семестровий) контроль.

Поточний контроль на аудиторних заняттях проводять систематично з метою з'ясування рівня розуміння, засвоєння та оволодіння навчальним матеріалом здобувачами, здійснення коригування навчальних технологій, які застосовують у процесі викладання дисципліни.

Основними формами проведення такого виду контролю є: усне або письмове опитування на практичних, семінарських та лекційних заняттях; оцінювання результатів розв'язання задач та практичних ситуацій (кейсів); комп'ютерне тестування тощо.

Модульний контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді виконання письмової контрольної роботи.

Контроль за виконанням самостійної та/або індивідуальної роботи дозволяє виявити вміння здобувачів орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, добирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань.

Основними формами контролю самостійної роботи є: оцінювання оглядів наукових публікацій за визначеною тематикою; підготовка рефератів, есе; виконання науково-дослідних, практичних завдань, курсових робіт (проектів) тощо.

Семестровий контроль - це підсумкове оцінювання навчальних досягнень здобувача передвищої освіти за семестр, яке проводять у формі заліку або іспиту (відповідно до навчального плану).

Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до «Положення про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://surl.li/ijygzp>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C	задовільно	
68-74	D		
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням

Критерії оцінювання самостійної роботи:

- змістовність – 3 бали

- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 5 балів.

Самостійна робота перевіряється під час практичного заняття або на консультації.

Критерії оцінювання модульного контролю.

№	Критерії оцінки знань студента, виявлених під час проведення модульного контролю	Кількість балів
1.	Студент в процесі письмової відповіді дає правильні відповіді на всі поставлені запитання, виявляє високий рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу. Викладає свою	25

	відповідь системно та логічно, упевнено і правильно аргументує власну позицію, робить висновки, тощо.	
2.	Студент має належний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповіді дає, переважно, правильні, однак допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує відповідь або правильно відповідає лише на половину поставлених запитань, тощо.	15
3.	Студент має задовільний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповідає, але не на всі, допускає певні неточності у визначеннях базових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує або правильно дає відповіді на 1/3 (одну третину) поставлених запитань тощо.	10
4.	Студент дає неправильні відповіді на всі поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання тощо.	0

Максимальна кількість балів - 25 балів.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань (рефератів, контрольних домашніх завдань тощо)

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна оцінка (у балах)
1	Формулювання мети і завдань роботи	3
2	Складання плану, чіткість і послідовність викладу матеріалу	5
3	Обґрунтоване розкриття проблеми, аналіз різних інформаційних джерел (наукових видань, навчальної літератури, періодичних видань, матеріалів мережі Інтернет), критична та незалежна оцінка різноманітних точок зору, позицій, аргументів	12
4	Зв'язок з реальною практикою, аналіз діяльності окремих організацій, конкретних проблемних ситуацій	4
5	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання поставлених завдань, творчий підхід до виконання ІНДЗ	4
6	Якість оформлення роботи	2

Орієнтовна структура індивідуального завдання: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Максимальна кількість балів – 30 балів.

Теми для індивідуального завдання:

Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні основи державного регулювання економіки

1. Еволюція ролі держави в економіці: від класичної теорії до сучасних моделей державного регулювання.

2. Теоретичні підходи до державного регулювання економіки в різних економічних школах.
3. Сутність, цілі та функції державного регулювання економіки.
4. Суб'єкти та об'єкти державного регулювання економічних процесів.
5. Принципи та механізми державного втручання у функціонування ринкової економіки.
6. Економічні та адміністративні методи державного регулювання економіки.
7. Правове забезпечення державного регулювання економічної діяльності.
8. Роль державних інституцій у забезпеченні стабільності економічної системи.
9. Антимонопольна політика держави та забезпечення конкурентного середовища.
10. Державне регулювання підприємницької діяльності та підтримка малого і середнього бізнесу.
11. Вплив державного регулювання на розвиток національної економіки.
12. Державна економічна політика та її основні напрями.
13. Соціально-економічна роль держави у сучасному суспільстві.
14. Державне регулювання економіки в умовах глобалізації.
15. Особливості державного регулювання економіки в Україні на сучасному етапі розвитку.

Змістовний модуль 2. Інструменти та механізми державного регулювання економіки

1. Податкова політика держави та її вплив на розвиток економіки.
2. Бюджетна політика як інструмент державного регулювання економіки.
3. Грошово-кредитна політика держави та її вплив на економічні процеси.
4. Державне регулювання інвестиційної діяльності та стимулювання економічного розвитку.
5. Інноваційна політика держави та підтримка науково-технологічного розвитку.
6. Державне регулювання ринку праці та політика зайнятості.
7. Соціальна політика держави як складова регулювання економіки.
8. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
9. Митна політика держави та її роль у захисті національного виробника.
10. Державне регулювання розвитку регіональної економіки.
11. Економічна безпека держави та механізми її забезпечення.
12. Державна підтримка стратегічних галузей економіки.
13. Цифровізація державного управління економікою.
14. Антикризове державне регулювання економіки.
15. Аналіз сучасних викликів державного регулювання економіки в умовах глобальних трансформацій.

Політика курсу.

Для успішного засвоєння курсу «Основи державного регулювання економіки» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;

- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Основи державного регулювання економіки» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички, за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, олімпіадах та наукових конкурсах серед здобувачів).

Рекомендовані джерела інформації.

Основна

1. Ковальчук І. В. Державне регулювання економіки в умовах цифрових трансформацій : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2025. 384 с.
2. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Державне регулювання економіки : навчальний посібник. 3-тє вид., перероб. та доповн. Київ : Центр навчальної літератури, 2026. 502 с.
3. Бойчик І. М. Державна економічна політика та регулювання ринкових процесів : підручник. Київ : Кондор, 2024. 410 с.
4. Микитенко В. В. Державне регулювання інноваційно-інвестиційного розвитку : навч. посібник. Київ : Алерта, 2024. 320 с.
5. Мних Є. В. Макроекономічний аналіз та оцінка ефективності державного регулювання : підручник. Київ : КНТЕУ, 2024. 544 с.
6. Шегда А. В. Механізми державного регулювання економіки в умовах воєнного та повоєнного стану : навчальний посібник. Київ : Знання, 2025. 456 с.
7. Стеценко І. Т. Теорія та практика державного регулювання економіки : підручник. Київ : КНЕУ, 2025. 480 с.

Додаткова

1. Круш П. В., Подвігіна В. І. Стратегічне державне регулювання економіки. Київ: Каравела, 2020.
2. Савицька Г. В. Механізми державного регулювання ринкових процесів. Київ: Знання, 2021.
3. Дикань В. Л. Стратегія розвитку підприємства та роль держави в економіці. Економіка та держава. №7, 2022. С. 34–39.
4. Мельник Л. Г. Управління економічною ефективністю підприємств під впливом державної політики. Суми: Університетська книга, 2020.
5. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Основи менеджменту та державного регулювання підприємницької діяльності. Львів: Львівська політехніка, 2021.

Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України. Статистичні дані щодо діяльності підприємств та економіки. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>

2. Міністерство економіки України. Аналітика та матеріали з розвитку підприємництва та регулювання економіки. URL: <https://www.me.gov.ua>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (НБУВ). Електронні наукові праці з економіки підприємства та державного регулювання. URL: <http://www.nbu.gov.ua>
4. Prometheus. Онлайн-курси з економіки та державного регулювання. URL: <https://prometheus.org.ua>
5. Coursera. Бізнес, економіка та державне регулювання: курси та лекції. URL: <https://www.coursera.org>
6. EdX. Public Policy and Economic Regulation Courses. URL: <https://www.edx.org>
7. Harvard Business Review. Аналітичні статті з управління та економічної політики. URL: <https://hbr.org>
8. Investopedia. Пояснення ключових економічних і фінансових термінів, інструментів регулювання. URL: <https://www.investopedia.com>
9. MindTools. Інструменти для аналізу та управління економічними процесами. URL: <https://www.mindtools.com>